

Troens lidenskabelige tale

Søren Kierkegaards ærinde er enkelt, men hans sprog er snurrigt og drilsk. ”Filosofiske smuler” er en vanskelig, men vigtig bog

Kristian Østergaard
kultur@k.dk

Den utrættelige Søren Kierkegaard-udgiver Jens Staubrand har udsendt ”Filosofiske smuler eller en smule filosofi” på nudansk med omfattende kommentarer og illustrationer. Det er der god grund til, idet bogen er svær at læse, skønt temaet er nemt at forstå.

Kierkegaard er en dogmatisk teolog, der i ”Filosofiske smuler” tager udgangspunkt i anden trosartikel – Jesus Kristus – og aldrig forlader den. Ja, han hævder, at kristendommen ville eksistere, selv om vi ikke havde andet vidnesbyrd fra en menighed end disse ord: ”Vi har troet, at guden anno det og det har vist sig i en tjeners ringe skikkelse, har levet og lært iblandt os og er derpå død.”

Helt så lidt nøjes Kierkegaard dog ikke selv med. Et sted indleder han en passus med ordene: ”Vi vil give os lidt god tid, og det har jo heller ingen hast.” Det er en bemærkelsesværdig sætning i en tid med *breaking news*, men også en god læsestrategi for dette værk, hvor pseudonymet Johannes Climacus reflekterer over, om sandheden er inde i os (Sokrates), eller om vejen, sandheden og livet er i Kristus.

Sokrates afviser, at man kan modtage sandheden fra en anden, eftersom den anden ikke er nogen gud. Men det er han jo netop i kristendommen, hvor Jesus meddeler os sandheden og tillige udstikker betingelsen for at modtage sandheden – troen. Det paradoksale er, at den almægtige skaber kommer til verden som et foragtet, korsfæstet menneske ”ikke til at skelne fra andre mennesker, end ikke for de utallige legioner

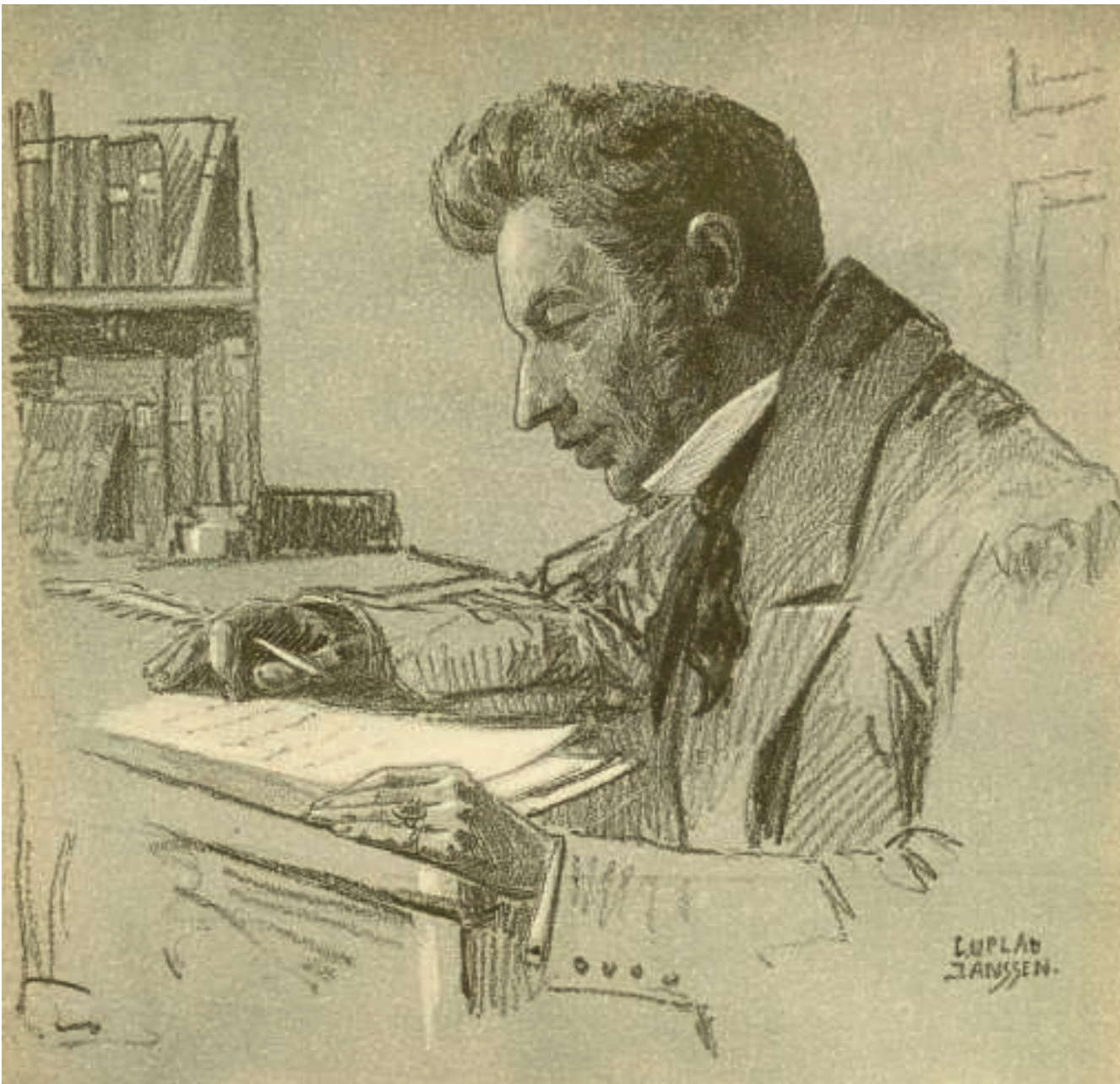

ILLUSTRATION: DET KGL. BIBLIOTEKES BILLEDSAMLING

af engle, som han lod tilbage, da han forringede sig selv”. Hvordan kan det være? Jo, skulle Kristus nå ethvert menneske, så var hans eneste mulighed at gøre sig lig med den ringeste.

”Filosofiske smuler” viser, at Kierkegaards grundlag ikke var videnskab, men snarere lidenskab. Paradokset er ”tankens lidenskab, og den tænker, som er uden paradokset, han er ligesom den elsker, der er uden lidenskab: En mådelig patron”. Her kunne vi jo

★★★★★

Søren Kierkegaard: Filosofiske smuler eller en smule filosofi. Illustreret og kommenteret af Jens Staubrand. 143 sider. 300 kroner. Stauer Publishing.

godt have brugt en ordforklaring fra Staubrand: ”En mådelig patron” er ikke et stykke ammunition, men et sølle skrog.

Fem år senere skriver Kierkegaard i øvrigt i sin dagbog: ”Tag paradokset bort fra en tænker – så har du en professor.” Fordi? Ja, fordi professoren kommer til at repræsentere menneskeforstandens narrebøjlede over for kristendommens gåde, der er hinsides den menneskelige forstand. På trods af sit

◀ Søren Kierkegaard ved sit skrivebord. Tegning, udateret, af Ludvig Luplau Janssen (1869–1927).

Med ”Filosofiske smuler” fokuserer Kierkegaard på den kristne tro, som man kun kan tilegne sig ved at engagere sig lidenskabeligt i budskabet og ikke ved at træde et skridt tilbage og henholde sig til fornuften alene.

Alchemist er verdens femtebedste restaurant

/ritzau/

Danske Alchemist i København er blevet kåret som verdens femtebedste restaurant ved prisuddelingen World’s 50 Best Restaurants, der forleden fandt sted i Torino i Italien.

”Det er nærmest en Oscar i vores branche. Det var dejligt at kravle lidt op ad listen,” siger køkkenchef Rasmus Munk.

Restauranten stiger tre pladser fra sidste års ottendeplads. Foruden Alchemist kommer danske Kadeau ind på listen på en 41.-plads.

Den peruanske restaurant Maido fra Lima kåres som verdens bedste. Asador Etxebarri i Spanien indtager ligesom sidste år en andenplads. Restauranten Quintonil i Mexico kravler ligesom Alchemist op ad listen og skifter sidste års syvendeplads ud med en tredjaplads.

Det er World Best Restaurant Academy, der hvert år rangerer verdens bedste restauranter. Akademiet består af over 1000 medlemmer, som er udvalgt på baggrund af deres kendskab til den internationale madscene.

En tredjedel af dem er kokke og restaurantører, mens de andre to tredjedele udgøres af henholdsvis madskribenter og berejste gastronomer.

Danske restauranter har flere gange toppet listen over verdens 50 bedste restauranter. I 2022 indtog den danske restaurant Geranium førstepladsen. Og året forinden var det Noma i København, der blev kåret som verdens bedste restaurant for femte gang. Men siden 2022 er reglerne ændret, så en tidligere vinder ikke kan blive nummer et igen. De optages i stedet på listens ”hall of fame”.

Derfor figurerer hverken Noma eller Geranium i år på listen over verdens 50 bedste restauranter. ■

Konservativ tænker vil genoplive begrebet dyd

En interessant, men også anstrengende bog leverer forslag til en alternativ samfundsorden

Kristian Østergaard
kultur@k.dk

Det kan være svært at bruge ordet dyd uden at trække på smilebåndet og tænke på knibske jomfruer. Med sin nye bog henter den 42-årige Alexander Sokol imidlertid begrebet tilbage til nutiden: ”Dydsetikken fremfører, at vi skal udvikle os til væsener, der egenhændigt kan finde svar. Den fortæller, at vi gennem øvelser skal indlejre dyden i vores karakter – i vores følelser, tanker, værdier, begreber og kognitioner – så den er parat, når vi skal handle.”

Vi skal nemlig også have en holdning til den viden, vi tilegner os, tilkendegiver forfatteren i sin bog, der placerer sig et sted mellem afhandling og frit fabulerende essay. En gennemskrivning og forkortelse kunne have gjort underværker, så var man sluppet for sætninger som denne: ”Med tanke på dydsetikkens iboende pluralisme, jf. afsnit 2.6, vil jeg anse påstanden om en irreducibel konflikt mellem retfærdighedens og solidaritetens krav som korrekt, og med tanke på dydsetikkens afvisning af etikens kodificerbarhed, jf. afsnit 1.3, vil jeg ikke anse det som plausibelt, at dydsetikken kan anvendes til at fremsætte et ultimativt svar på, hvordan afvejningen mellem retfærdighed og solidaritet bør foretages.”

Hvad Sokol mener med ordene? Tja, han påpeger såmænd blot, at dydsetik ikke leverer grydeklare svar på tilværelsens mange dilemmaer. Et eksempel på at tilværelsen ofte er mere kompleks, end politikerne beskriver den, finder han

Alexander Sokol: Dyd. Oprids af en værdibaseret samfundsorden. 326 sider. 300 kroner. Munch & Lorenzen.

▼ Alexander Sokol er en engageret udfordrer af det bestående samfund.

således i reaktionerne på Maj My Humaidans bog ”Ærø Manifestet”. Humaidan flyttede til Ærø, brugte sin tid på familien i stedet for på arbejdsmarkedet, idet hun dog samtidig benyttede sig af velfærdsstatens goder.

Det fik Kaare Dybvad Bek til at anklage hende for at være gratist. Men Sokol tager Humaidan i forsvar og peger i lighed med feministen Emma Holten på, at omsorgsarbejdet har reel værdi: ”Humaidan arbejder hårdt, uagtet at hendes arbejde ikke ses i Danmarks bnp, og hendes arbejde kommer fællesskabet til gode, fordi hendes arbejde resulterer i fremtidige borgere, der er vokset op under behørig omsorg og kærlighed.”

Sokol mener, at den liberale forestilling om en neutral stat er en umulighed, og i stedet slår han til lyd for en ”konservativisme, der sikrer kontinuitet for de institutioner, der agerer dydigt og fremmer karakterdyd, men som reformerer de institutioner, der ikke er dydsetisk forsvarlige”. Derfor foreslår han, at dele af kulturstøtten bliver underlagt et nyt princip, som sikrer, at der bliver givet støtte til værker, som fremmer etiske idealer.

Det får Sokol næppe meget held med, men der er mange skægge, udfordrende og spændende tanker i ”Dyd”, og selv om de fleste virker umulige at realisere, så er det ikke hver dag, man får en bog i hånden, der udfordrer det bestående samfund så engageret som her. Desværre er bogen også vanskelig at læse. Forfatteren nøjes ikke med et ”oprids af en værdibaseret samfundsorden”, der er tværtimod tale om en detalje- og informationsmættet manual, hvor en del læsere nok vil stå af undervejs. ■

FOTO: EMIL NICOLAI HELMS

Hvor mange ledetråde skal du bruge til at gætte ugens by?

Fra i dag er der en ny by, der skal gættes i Kristeligt Dagblads sommerquiz. Ledetråden finder du på bagsiden af dagens avis, og bare rolig, hvis dagens ledetråd ikke er nok, kommer der endnu en i morgen.

Kan du allerede gætte, hvilken by der er ugens by, kan du allerede nu give dit bud på k.dk/sommer.

Samlet præmiesum
10.000 kr.